

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Tekniska kontoret
Miljö- och trafikenheten
Göran Bardun, kommunekolog
08-5782 93 51

TJÄNSTESKRIVELSE

30 april 2009

1 (10)

Kultur- och fritidsnämnden

Svar på synpunkter över grönplaneförslag

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden har lämnat synpunkter på förslag till grönplan som upprättats av tekniska kontoret. Några synpunkter har lagts med i förslaget till grönplan.

Beskrivning av ärendet

Alliansgruppen och delar av oppositionen i kultur- och fritidsnämnden har lämnat synpunkter på förslaget till ny grönplan för kommunens tätort. Synpunkterna redovisas nedan och svar ges efter varje fråga.

Begreppet grönplan står för olika typer av åtgärdsdokument i kommunerna. I Tyresö innehåller grönplanen en kort redovisning av olika åtgärdsönskemål. Det är en kortfattad beskrivning för de olika kommundelarna inom delområdena parkmark, trafiknära ytor och naturmark.

Frågor och svar:

Generellt

Vi saknar en analys av den "stadsdel" som gränsar till/ ingår i Tyrestareservatet. Där ligger ju t ex de torp som kommer att köpas in och viktiga gångstråk in mot Tyrestareservatets centrum.

Vi saknar en analys/planering av ridstigar och skidspår. Beträffande ridvägar borde det finnas ridpassager från Erstaviksområdet, via ridskolan till Tyrestaområdet.

Befintlig grönplan för Tyresö omfattar tätorten Tyresö och närliggande grönstråk. För Tyrestaområdet i stort har kommunen inte rådighet över några stora markområden. Under framtagandet av förslaget till grönplan så har inte funnits några signaler om att torpen i området ska ha köpts in från Stockholms stad.

Grönplanen tar inte upp fritidsåtgärder som till exempel ridstigar och skidspår. Dessa verksamheter är mer knutna till någon form av friluftsliv- eller idrottsplan..

När det gäller skidåkning så har personalen vid Alby naturreservat och friluftsgård som arbetsuppgift att anlägga skidspår när så är möjligt och då även ha anslutningar mot Tyrestas skidspår. För de befintliga ridstigarna, främst i Albyreservatet sökte tekniska kontoret medel via investeringsbudgeten för 2009, men förslagen ströks i den slutliga budgeten för 2009.

Vidare borde behövas av att underhålla kanotleden längs Tyresås sjösystem utredas.

För kanotleden Drevviken-Kalvfjärden i Tyresås sjösystem har frågan tagits upp vid ett flertal tillfällen internt i organisationen. Reparationer av bryggan vid Nyfors har utförts vid ett flertal tillfällen. Tekniska kontoret planerar att åtgärda en del hinder för kanotfararna under kommande säsong. Föreningslivets och skolans synpunkter ska beaktas. Åtgärderna får dock inte stå i konflikt med kulturminnesvärdena i området. Gudövikens öppna vattenväxtlighet med utgångspunkt för friluftslivet.

Östra Trollbäcken

Vad har hänt med den tidigare planerade gång-/cykelbron över Gudö å?

Planen för gång- och cykelbron ligger vilande i avvaktan på att Haninge kommun ska aktivera planarbetet med bron igen. Ett problem är att marken och anslutande väg på Tyresösidan inte ägs av kommunen vilket bland annat komplicerar väg till bron och med det snöröjningen.

Vad har hänt med översiktsplanens gång- och cykelväg från Bansjöslången till Dragonvägen och vidare ner mot Prästängen?

Förslaget var med i ett av de tidigare samrådsförslagen till översiktsplanen, i det slutliga dokumentet är den borttagen.

Barnsjöbadet bör rustas upp. Ordna cykelparkering, höj marken invid trädäcket, renovera grillplatsen, anlägg eventuellt en mindre flytbrygga.

Förslag på åtgärder vid Barnsjön fanns med i budgetarbetet men har strukits ur budgeten för 2009. Delar av åtgärdsförslagen finns med i nya förslaget till grönplan.

Lindalen

Möjlighet borde finnas att anlägga en cykelförbindelse från korsningen Gränsvägen – Töresjövägen mot Grustagsvägen.

Förslagets förbindelse mellan Tyresö och Nacka innebär svårigheter att rymma cykelbana för ovan ställda sträcka. En cykelbana på Tyresösidan kräver markintrång hos privata fastighetsägare. Ett alternativt förslag för att förbättra cykelförbindelserna mellan kommunerna kan vara att etablera en cykelbana längs med nuvarande motorvägen när denna byggs om med flera rondeller. Cykelbanans vidare koppling i Älta kräver mer samarbete med Nacka kommun och Vägverket.

Bollmora

Den tänkta parken bör innehålla boulebanoer.

Bollplanen mitt emot Dalskolan har inte underhållits. Målen finns inte kvar. Borde ev avvecklas som bollplan i stället för att förfalla.

Anläggande av boulebanoer i den planerade centumparken är en aktivitet som mycket väl kan ingå i diskussionerna när arbetet med parken kommer igång. Stadsbyggnadskontoret är medvetet om idén och den tas med i grönplanen.

Fotbollsplanen nedanför Dalskolan är inte bara en bollplan utan även ett underjordiskt magasin för dagvatten. Efter samråd med skolan har de enligt uppgift verksamhet på bollplanen varför planen bör vara kvar. Tekniska kontoret söker investeringsmedel för upprustning av planen. Åtgärden tas med i grönplanen.

Fårdala / Krusboda

Från elljusspåret vid Fårdala gård behövs möjlighet att kunna åka skidor på anlagt spår över Petterboda ängar till centrum och vidare till golfbanan. Finns denna möjlighet inplanerad?

När det gäller skidspår mellan Fårdala gård via Tyresö centrum till Tyresö golfbana så är detta behov tidigare okänt för oss. Det senaste årtiondet har det inte varit några längre snösäsonger och Albypersonalen har haft fullt upp med att anlägga skidspår inom naturreservatet de perioder som varit aktuella under senare år.

Att anlägga spår från Fårdala gård ned till Stimmets skola är det längsta som är praktiskt möjligt, då det närmare centrum inte finns utrymme att anlägga skidspår längs med gång- och cykelväg. Att ta en del av gångbanan i anspråk fungerar inte vid snöröjning för gående och cyklister enligt uppgift från gatu-, park- och fritidsenheten. Den gröna länken mellan Tyresta och Erstaviksområdet är sedan länge bruten.

Om man vill ta sig från området vid Hundängen upp till bussarnas vändplan vid Nyfors måste man nyttja bilvägen. Här behövs en kompletterande gång-/cykelväg.

Dessutom borde en separerad cykelbana längs vägen ner till Alby ligga på vägens södra sida.

Cykelväg mellan Prästängen-Nyfors busshållplats. Nyligen har vägen belagts med asfalt. Tyvärr är möjligheterna ringa att kunna dra en gång- och cykelbana bredvid vägen. Detta kräver minst 2,5 meters bred bana och det finns inget utrymme till tomterna på södra sidan respektive att det är en rejäl bergssida på den norra sidan längs en stor andel av vägsträckan. Trafikintensiteten är låg på sträckan och det kommer med stor sannolikhet att införas en zon för 30 km/timme i området, varför behovet av gång- och cykelväg minskar.

Alby skogsväg. Önskemålet om att ha en separerad cykelväg längs med Alby skogsväg läggs med i grönplanen. Vi ska se på förutsättningarna att dra en sådan cykelväg från busshållplatsen ned till Alby naturreservats norra parkering. Projektet får tas upp i budgetarbetet för kommande år. En snabb åtgärd kan vara att ändra hastighetsgränsen till 30 km/timme på Alby skogsväg.

Sörmlandsledens sträckning från Alby och Nyfors går genom vattensjuk terräng. Bör kunna flyttas till bättre mark, alternativt kan stigen förbättras.

En del av sträckan Alby friluftsgård – Nyfors, det vill säga en del av Sörmlandsledens är tidvis blöt. Sträckningen tas upp i programmet för nordlig entré till Tyresta som togs fram 2008. Åtgärdsförslaget är uppmärksammat för Albypersonalen som löser frågan i samarbete med föreningen Sörmlandsleden. (Se även under kapitlet Tyresö Strand, i nya förslaget till grönplan under punkt 6).

Grönyta med sandstrand vid Tyresö Flatens norra strand. Vem äger marken? Skulle kunna göras till en liten badplats.

Om vi diskuterar samma sandstrand vid Tyresö-Flaten så är marken i kommunens ägo. I annat fall ägs marken av Stockholms stad/Tyrestastiftelsen. Kommunen har redan i dag ett antal badplatser som underhålls varför kontoret föreslår att detta badställe används till spontanbad i befintligt skick. Till ett nytt bad behövs parkeringsplatser för bilar och cyklar, toaletter med mera. Enligt EU ska de offentliga badens vatten provtas enligt ett fastställt program.

Bollplan (numera med påbörjad men ej färdigställd dirt track-bana) och tennisbanor i Petterbodaängarnas förlängning nordost om Slättervägen. Hur ser planerna ut för detta område? Skall dirt track-banan vara kvar? I så fall måste den färdigställas. Om inte kvar – måste beslut tas om hur den f d bollplanen skall utnyttjas.

Lösjordscykelbanan i Fårdala är en fråga som hanteras av fritidsenheten och markenheten. För områdets framtida markanvändning har arbetsgruppen för grönplanen utgått ifrån att den är avsedd för ovanstående. Inget annat är planerat i väntan på att aktuell förening ska komma igång med verksamhet.

Öringe / Rotvik

Skidspår från Fårdala till golfbanan passerar under Tyresövägen nordost om racketballen. Hur ska skidspåret ansluta till golfbanan förbi koloniområdet?

Alby friluftsgård har för närvarande inget ansvar för skidspårsverksamhet i detta område. Se vidare svar under Fårdala/Krusboda.

Dirt track-bana i Öringe. Behövs två sådana banor? I så fall bättre att fullfölja anläggningen vid tennisbanorna.

Lösjordscykelbanan i Öringe har under de senare åren haft en lokal aktivitet till skillnad från den planerade banan i Fårdala. Här tänker vi oss att kunna hjälpa till med att skapa en mindre yta för detta och bibehålla en del av bollplanen efter viss röjning och iordningställande av densamma. Mindre bollplaner ger förhoppningsvis förutsättningar för spontanidrott även framöver.

Tyresö Strand

Finns det möjlighet att anlägga en gångväg eller åtminstone gångstig från Kolardammens norra sida över de öppna ängarna fram till Alby och Gimmersta?

Det finns möjlighet att dels följa Sörmlandsleden eller att följa upptrampade stigar längs med Fnyskbäckens fåra ned till Uddby/Alby. Förbättringar av dessa stråk lokalt tar vi upp med personalen i Alby naturreservat och arrendatorn vid Uddby gård. Att anlägga en gångväg ver betesmarkerna vore mindre lämpligt. Det går att passera ängsmarkerna via de olika stängselgenomgångar som finns. Kontoret ser över om genomgångar behöver förbättras/kompletteras, åtgärden ingår i befintliga åtgärdsförslag.

Östra Tyresö

Möjlighet till kanotupptag vid ändan av Fiskarrovägen bör skapas – för att möjliggöra att ta en kanot från Kahvfjärden över till Erstaviken.

Kanotupptagningsplatser vid Fiskarrovägen respektive vid Brobänken kan ses över tillsammans med markägaren Nordiska museet. Åtgärden kan vara lämplig att ingå i en friluftspan eller liknande. Frågan är väckt hos planavdelningen.

Vi leder nu kommuninnevanare via det nya cykelstråket till Trinntorpsbadet och till Tyresö brygga. Behöver Trinntorpsbadet rustas upp för att matcha en ev ökande belastning?

Trinntorpsbadet. Antalet parkeringsplatser har utökats för några år sedan. Uppgradering av badplatsen får ske successivt i mån av medel till de kommunala baden. Utbyggnaden av kommunalt va-nät i området kommer att dröja några år varför standarden på dessa får

uppgraderas när planläggning är aktuell.

Finns det någon plan för badplatsen vid Sandholmarna? Idag finns inga bekvämligheter i anslutning till badet. Dessutom vore det en poäng om det fanns en bussförbindelse sommartid fram till Sandholmarna.

Sandholmarnas naturreservat sköts av personal från Bollmora idrottsplats. I dag finns en informationsskylt och en torrtoalett plus att badets konstgjorda sandstrand ses över och åtgärdas årligen. Inga ytterligare faciliteter är planerade. Badet städas varje vecka under badsäsong.

Bussförbindelse till badet vid Sandholmarna. Stockholms lokaltrafik AB och Swebus som lokalt i Tyresö sköter busstrafiken på entreprenad har sedan tidigare sagt nej till busstrafik söder om Brevik då vägens beskaffenhet inte medger busstrafik. Det finns ingenstans utrymme för att kunna vända bussarna och vägen är för smal för två tyngre fordon att mötas. Dyviksvägen ligger bortom de i översiktsplanen angivna förnyelseområdena för planerad VA-utbyggnad och därmed kommunaliserat vägnät.

Raksta, Solberga, Bergholm

Gång- och cykelstråk från Vallvägen till Brakmarsvägen – via en liten bro nedströms Uddby kvarn – borde utredas. Kan sedan kompletteras med en fortsättning på Uddby strandväg mellan Raksta båtklubb och Tyresö båtklubb. Sedan bör man kunna fortsätta fram till vägen in mot Grändalsjön.

Den första delen av förslaget är med i planeringen för detaljplaneetapp 7, Brakmarsvägen. Efter Uddby kvarn planeras gång- och cykelbana söderut på Brakmarsvägen till planerad vändplats för buss strax före infart till Uddby strandväg.

Området mot Tyresta-reservatet

Idén om en nordlig entré till nationalparken borde nämnas i planen. Gång- och cykelvägsförbindelse från Tutviken i Haninge 400 meter västerut för att ansluta till vägnätet i reservatet som bl a leder till bron över Gammelström.

Ett utkast, med tre olika möjliga förslag till nordlig entré har utarbetats, men var inte färdig vid presentationen av grönplanen. Förslaget prioriterades ned från kommunens investeringsprogram som beslutades i kommunfullmäktige 16 april 2009.

Tutvikspassagen ligger inom Tyrestaförvaltningens ansvarsområde, respektive Haninge kommun. Diskussion om detta har skett med berörda parter under hösten 2008. Förslaget finns med i nya förslaget till grönplan.

Vi saknar en analys av hur Vissvass- och Åvaområdet kan användas.

Vissvass- respektive Åvaområdet ligger inom Tyresta naturreservat till största delen och är områden som förvaltas av Stiftelsen Tyrestaskogen. Ett mindre område, Kittelholmen ägs av kommunen och scouterna hyr det befintliga torpet i området för scoutverksamhet. Vissvass by är privatägt. Förutom på tomtmark är området i övrigt naturligtvis öppet för allmänheten att ta del av.

Samråd sker kontinuerligt med stiftelsen för frågor som rör områdets skötsel. En annan påverkansmöjlighet har kommunen direkt genom deltagandet i Stiftelsen Tyrestaskogen.

Ytterligare synpunkter från den socialdemokratiska gruppen i kultur- och fritidsnämnden

Precis som den borgerliga gruppen kan vi konstatera att det saknas en analys runt Tyrestareservatet. Det ligger i allas intresse att öka tillgängligheten till reservatet.

Ett förslag är att vi tar fram någon promenadkarta även för Tyrestaområdet för att i folkhälsans tecken ge ökad motivation att se och utnyttja Tyresönaturen på lite längre promenader.

För övrigt se svar ovan om Tyresta under alliansgruppens frågor.

Sörmlandsleden mellan Alby och Tyresta nationalpark bör vara framkomlig även med cykel, barnvagn och dylikt. I dag är det många hinder i vägen.

Sörmlandsleden är en lång vandringsled (www.sormlandsleden.se) som sköts av föreningen Sörmlandsleden. Leden är planerad för att vara en stig för vandring till fots och därmed inte speciellt anpassad för barnvagnar, cyklar eller personer med större funktionshinder på alla delsträckor. Sörmlandsleden passerar Tyresta naturreservat respektive nationalpark och Tyrestaförvaltningen har i dag inga åtaganden för att göra om leden till cykelväg.

Ökad tillgänglighet för leden ökar också möjligheterna att köra motorcykel och fyrhjuling i Tyrestaområdet vilket inte är bra för den känsliga hållmarkstallskogen. Ett av syftena med Tyresta är att behålla ett unikt tätortsnära skogsområde som till stora delar har urskogskaraktär.

Gång- och cykelväg saknas ca 50 meter i början av Strandallen vid avfart från Tyresövägen.

Gång- och cykelväg ordnas i denna del av Strandallén när detaljplaneringen för den tilltänkta skolan och daghemmet på ”brädgårdstomten” kommer i gång.

Det vore trevligt för barnfamiljer om det fanns en enklare typ av lekplats på Notholmen.

Marken på Notholmen ägs av Nordiska museet och marken är klassad som riksintresse för kulturvården. Lekplats på Notholmen kan vara en fråga som tas upp när kommunen tillsammans med Nordiska museet ska ta fram en långsiktig plan för området enligt kommunens översiktsplan. Frågan är överlämnad till kommunens kontaktman för Nordiska museet.

Vänsterpartiets synpunkter på Grönplan 2008

Anlägg rastgårdar på lämpliga ställen i kommunen, speciellt där det är långt till ”skogen”. Hundar behöver springa lösa och träffa andra hundar. Finns fina exempel på hundrastgårdar i till exempel Haninge.

Frågan om hundrastgårdar har varit aktuell som motion i kommunfullmäktige och har besvarats av tekniska kontoret.

Bollmora

Vid Vendelsömalmskolan i Haninge finns en skateboardanläggning som skulle passa i närheten av Tyresö centrum. Många ungdomar i Tyresö efterfrågar en sådan. Byggs i samarbete med ungdomarna.

Vid de stora planerade förändringar av Tyresö centrum som planeras kan frågan om skateboardramp vara lämplig att ta upp. Kontoret skickar över frågan till planavdelningen.

En boulebana vore också en bra idé.

Som tidigare nämnt under svar på alliansgruppens frågor så är även denna fråga tydliggjord för planavdelningen och står med i grönplan.

Utefter gångvägar

Fler papperskorgar med askkopp ger renare miljö.

Nya papperskorgar och parksoffor sätts upp vid de större gångstråken efter hand. Målsättningen är att det ska bli lite tätare med dem. Askkoppar finns inbyggda i en del befintliga papperskorgar.

Öringe

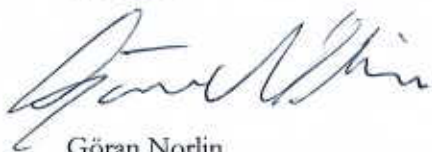
Rusta upp grusplanen. Fotbollsmålen är trasiga och lamporna fungerar ej. I hörnet vid dagiset (Opalgången) finns en ogräsodling som borde fixas till.

Grusplanen finns med i grönplan. Den vildvuxna parkytan vid daghemmet har åtgärdats av parksektionen.

Övrigt

Byt successivt ut lampor till energisnåla lampor.

Frågan om energisnålare belysning hör hemma i kommunens energiplan.

Göran Norlin
Miljö- och trafikchef
08-5782 97 80
goran.norlin@tyreso.se

Göran Bardun
Kommunekolog
08-5782 93 51
goran.bardun@tyreso.se